Adam Biering og hustru's legat.

Adam Gotlob Biering blev født den 16. november 1856 i Svindinge præstegård på Fyn som det syvende barn i præstefamilien. I en beskrivelse, skrevet af hanssøster, Henriette, beskrives han som et glad og livligt barn, der var fuld af drillerier og noget af en bladlademager.[1]

Adam var det sidste af pastor Frederik Ferdinand Bierings børn af hans første ægteskab med Anne Serine Bertine, født Bech, som var datter af grossist og brændevinsbrænder Niels Bech i Slagelse. Hun døde i 1858 efter tretten års ægteskab, da Adam kun var to år gammel. I 1860 giftede faderen sig på ny. Det var med Hansine Marie Caroline Dons, f. Clausen, enke efter gårdforvalter Hans Dons på godset Mullerup og datter af gårdejer Mathias Clausen, Brudagergaard. Dette ægteskab resulterede i ni børn, hvoraf kun fem nåede voksenalderen. Pastor Biering døde i sit embede 66 år gammel, nytårsaften 1879. Hans enke overlevede ham i 32 år, hvor hun boede i Svendborg indtil hun døde 82 år gammel i 1912. Hun blev på denne måde en central skikkelse i mere end et halvt århundrede i den talstærke Svindingelinje af Biering-slægten.[2]

Adam blev opdraget hjemme i præstegården, hvor, som sædvanligt i hine tider, var ansat en huslærer til de mindre børn. Da han var ti år gammel, blev han af sin gudfar, greve Adam Gotlob Moltke-Huitfeldt af Glorup, sendt til Svendborg for at gå på K. Jorgensens Privatskole. Selvom Svindinge, der hørte under Glorup, vist var et godt embede, har den store børneflok, hvoraf de to ældste drenge studerede teologi og medicin, utvivlsomt været en økonomisk belastning for præsten. Grev Moltke døde imidlertid, før Adam blev færdig med skolegangen, som han afsluttede med 'præliminær-

[1] Se Minder fra Svindinge præstegaard andetsteds på siden
[2] Se billedet af Hansine Biering omgivet af familien i Svendborg andetsteds på siden

eksamen'. Han kom derefter i smedelære i Nyborg i et års tid og blev derefter elev hos L. Langes Maskinfabrik i Svendborg. Samtidig tog han privatundervisning i højere matematik, maskinlære og tegning. Efter i 1877 at have aftjent sin værnepligt ved marinen, tog han Maskinisteksamen på Orlogsværftet.

Nu havde han en uddannelse og tog på ferie i præstegården i Svindinge. Her blev der råd til en lille rejse til udlandet, og sammen med et par kammerater rejste han til Stockholm. Det blev en rejse for livet. Der kom til at gå mere end 30 år, før han på ny slog sig ned i Danmark.

Det var under den russisk-tyrkiske krig, og russiske agenter kom til Stockholm for at hverve teknikere til den russiske våbenindustri. Adam og en af kammeraterne lod sig engagere, for Adams vedkommende til Siemens & Halskes telegrafiske fabrik i Sankt Petersborg og senere til Ludvig Nobels Mekaniske Fabrik. Her fabrikeredes på det tidspunkt hovedsageligt krigsmateriel såsom granater og kanonlavetter til det tyrkiske felttog. Arbejdet var godt betalt, og efter et års tid tog de to danskere mere eller mindre på valsen ned gennem Rusland til Odessa. Her skiltes deres veje, idet Adam, der havde fået smag for eventyret, i 1879 lod sig engagere til et job ved bygningen af en ny maskinfabrik i Tiflis (Tblisi), hovedstaden i den dengang russiske provins Georgien (Grusien). Fabrikken, der skulle levere materialer til de igangværende kaukasiske jernbaneanlæg, blev færdig i 1880, hvorefter han rejste videre til Baku ved Det kaspiske Hav. I Tiflis mødte Adam sin vordende hustru, Chatarine Rosine, født Seiz, der var datter af en würtembergisk vognmagermester, et medlem af den betydelige koloni af tyske håndværkere, der havde bosat sig i Georgien. De blev gift den 7. december 1880.

I Baku fandt han ansættelse hos Brødrene Nobel ved monteringen af den første nafta (= olie) tankdamper på Det Kaspiske Hav, og, da dette arbejde var forbi, som ingeniør ved selve olieboringerne.

Brødrene Nobel var dengang et nystiftet svenskejet selskab, der imidlertid snart udviklede sig til at blive en af Ruslands største og mest ansete erhvervsforetagender - "de russiske Rockefellers". Her arbejdede Adam sig frem til at blive chefens nære medarbejder og ofte stedfortræder. Men min far har fortalt, at man mente, at nogle af de mange svenske ingeniører i selskabet efterhånden så noget skævt til Adam på grund af hans succes, der efter deres mening stod i misforhold til hans mere beskedne teoretiske baggrund. Hvorom alting er, så forlod han den 1. januar 1890 selskabet for at starte sin egen bore-entreprenør-forretning. Han fik bistand hertil af Emanuel Nobel, der åbnede ham en kredit på 50.000 rubler og gav ham flere andre begunstigelser på den betingelse, at han ikke måtte bore nafta brønde for andre firmaer end Brødrene Nobel, førend alt var tilbagebetalt. Det varede kun få år, før dette var sket.

Adams fabrik blev etableret i Balachany, der lå 12-15 km fra Baku, og her indrettede Adam og Rosine også deres hjem. Hele området omkring Baku var i disse år op til århundredeskiftet i voldsom udvikling,
helt præget af nafta-industrien. Selve byen var en blanding af gammelt og nyt. Det inderste af byen var omgivet af en bymur med en gammel fæstning. Udenom lå det nyere Baku, der oprindeligt havde en udpræget orientalsk karakter med lave huse og basarer. Disse blev dog med tiden mere og mere erstattet af vesteuropæiske bygninger, således at byen efterhånden mistede en god del af sit eksotiske præg.

Nafta rayonerne (oliefelterne) lå dels syd for Baku direkte ved havet, dels omkring Balachany på øen Apchiron, cirka 12-15 km fra byen. Fabrikken lå i udkanten af det gamle oliefelt, Balachany, på grænsen til et nyere, Rayon Romany. Der var også boliger til ledelsen, en slags kaserne til arbejderne, lagre, stalde med mere. Foruden ham selv omfattede administrationen en teknisk leder, der var dansker - Carl Petersen, en ven af Adam fra Nyborg-tiden - og en

værkstedschef, der var svogeren, Ferdinand Seiz. Firmaets navn var A. F. Biering (F. for Feodorovich, idet han efter russisk skik brugte sin fars fornavn som mellemnavn).

Den største kunde var, som nævnt, Brødrene Nobel, der for at sikre sig konkurrencedygtige priser udbød halvdelen af selskabets boringer i licitation blandt de velanskrevne stedlige entreprenører. I løbet af forholdsvis kort tid blev Adams firma en af de tre største boreentreprenører i Baku-området, og det havde med sit gode omdømme, altid fuldt op at gøre. Hertil bidrog ikke mindst, ejerens ry som en hæderlig og ubestikkelig forretningsmand. Hans energi og praktiske sans var uovertruffen. Han påtog aldrig mere end ca. 25 boringer om året, således at han personligt kunne holde øje med arbejdet ved daglige inspektioner. Det foregik pr. hestevogn med et nyt spand heste i fuld fart formiddag og eftermiddag. Han havde også en evne til altid at være på pletten, når der af den ene eller anden grund indtraf vanskeligheder. Hver boring varede 2-3 år. På fabrikken var beskæftiget ca. 100 mand, og derudover ca. 12 mand i hvert boretårn, hvor arbejdet gik dag og nat. Firmaets anseelse gjorde det muligt altid at ansætte eller uddanne dygtige boremestre og anvende materialer af god kvalitet – uden overdrevent hensyn til priserne.

Klimaet i Baku var subtropisk og ikke egentlig ubehageligt. Det var næsten ingen regn fra maj til oktober, og i denne tid kunne temperaturen komme op på 37 grader i skyggen. Man var vel tilfreds, hvis man ikke havde over 30 grader i soveværelset om natten. Om vinteren forekom både blæst og regn, men temperaturen kom sjældent under frysepunktet. Der forekom enkelte koleraepidemier, ligesom malaria florerede i sumpområderne langs havet.

Livet i og omkring Baku var, som nævnt, på denne tid i overvejende grad præget af olieindustrien, hvor Brødrene Nobel var det ledende selskab. De talrige udenlandske ingeniører, teknikere og

forretningsmænd, der var tiltrukket af denne vækstperiode, kunne have gode dage og livet for dem på solsiden kunne antage ganske hektiske former med klubliv, koncerter og fester. Et centrum i så henseende var grundlæggeren, Ludvig Nobels have, det vil sige et stort parkanlæg, i midten af hvilken chefens villa med det betegnende navn "Petrolia" lå. I parken fandtes endvidere klubhus, teatersal, restaurant med
mere. Tilsvarende fandtes Guvernørens have, ligeledes med klub og restaurant, beliggende med udsigt over Det Kaspiske Hav. Der var ingen grund til at kede sig i denne afkrog af det russiske kejserrige.

I efteråret 1905 pådrog Adam, der var en ivrig og god jæger, sig et alvorligt malaria-anfald, som han havde hentet sig på en jagttur i sumpene. Han havde været på farten en hel dag for at holde sammen på et par røde irske bosættere, som han havde med ude for første gang. Han lå en tid meget syg, og malariaen
var så meget mere alvorlig, fordi man var næsten sikker på jævnlige tilbagefald.

Det er sandsynligt, at denne sygdom var medvirkende til, at Adam i 1906 fik Tanken om at afvikle sine interesser i Kaukasus for at slå sig ned i Danmark. Hertil følte han sig mere og mere forbundet gennem gentagne besøg gennem årene. Han fik et tilbud fra et fransk-ejet selskab, der dog ikke ville betale den af ham forlangte pris på 450.000 rubler (godt 850.000 kr i datidens priser). Han talte herom med sin yngre halvbror, Erik, som i nogle år – med Adams aktive bistand – havde været etableret som en virksom og fremgangsrig forretningsmand i Baku. Resultatet blev en række forhandlinger i København, der førte til, at Erik rejste den fornødne kapital og købte virksomheden. Samtidig betingede Adam sig, at inden for den første femårs periode efter salget, i det omfang han selv ønskede det, skulle deltage i firmaets ledelse. Dette passede

godt med Eriks ønsker, idet han på den tid havde flere andre jern i ilden.

På denne måde blev der tilvejebragt mulighed for at føre Adams' formue til Danmark. Samtidig opstod i øvrigt tanken om at bruge en del af kapitalen til et stipendium til legat til fordel for enker og ugifte kvinder i familien. Ideen var i nærliggende, fordi Adam ingen direkte arvinger havde, mens på den anden side den store børneflok fra præstegården i Svindinge naturligt skabte en kreds af søstre og svigerinder, som vel kunne have nytte og glæde af en økonomisk håndsrækning.

Et andet interessant engagement er værd at nævne. Gennem en bekendt i København, grosserer Christian Erichsen, kom Adam i forbindelse med polarforskeren Knud Rasmussen, som kæmpede ihærdigt for at tilvejebringe de fornødne midler til starten af den første Thule-ekspedition. Da Adam hørte om problemerne, lånte han omgående ekspeditionskomitéen 25.000 kr, der fik sat planerne i gang. Heraf udviklede der sig et venskab mellem de to, hver på sin måde stærke personligheder, af hvilket Adam havde glæde, så længe han levede. Knud Rasmussen kaldte et større område i Grønland for "Adam Bierings Land", og han lagde aldrig skjul på, at det var denne hurtig bistand i rette øjeblik, der havde gjort det muligt for ham at komme afsted trods mange vanskeligheder.

Arrangementet med Eriks køb af fabrikken, men således at den forblev under Adams ledelse, forløb uden problemer i den forudsete femårsperiode indtil 1911. Det var rimeligt gode år, så alle parter havde godt udbytte af ordningen. I 1909 blev Adam udnævnt til Ridder af Dannebrog for sine fortjenester for danske forretningsinteresser i Kaukasus. Omkring 1911 skiftede konjunkturerne for naftaindustrien en overgang, uden at det dog ramte den velfungerende virksomhed i væsentligt omfang. Det gik imidlertid ud over Adams humør, formentlig sammenhængende med, at den

aftalte periode for hans aktive ledelse af firmaet skulle ophøre den 1. april 1911. Der førtes nogle forhandlinger om en eventuel ændring af den i sin tid ganske formløst indgåede aftale, men der kom ikke noget ud af det, bortset fra at et ønske fra Adams side om at bevare logi på fabrikken, som han kunne benytte ved fremtidige besøg, blev imødekommet. Fabrikkens nye chef blev i øvrigt den tidligere værkstedschef, svogeren Ferdinand Seiz.

Der var, som nævnt, ingen børn i ægteskabet mellem Adam og Rosine. På et tidspunkt havde han imidlertid en forbindelse med en russisk dame, fru von Nikitin, der var forstanderinde på et børnehjem i Balachany, som nød godt af Adams betydelige velgørenhed. Resultatet heraf blev en datter, Klaudia, som blev født i 1907 og et par år senere adopteret af Adam og Rosine.

I foråret 1911 besluttede Adam at afvikle og afrejse fra Baku. I løbet af marts måned blev der holdt en række store afskedsfester i deres store kreds af venner og bekendte. Alle forstod, at Adam, som dels havde døjet med et svækket helbred, dels jo var blevet en velstående mand, nu ønskede at trække sig tilbage til sit hjemland. Der var stor afsked med familien, inklusive den lille Klaudia, da de drog afsted fra Bakus banegård kort efter den 1. april.

I København havde Adam ladet det også dengang velkendte firma "Lysberg, Hansen & Therp" indrette en stor og smuk lejlighed i Trondhjemsgade på Østerbro, hvor han nu installerede sig med hustru og datter.

Da Erik nogle måneder senere kom til Danmark, viste det sig imidlertid, at Adam var stærkt utilfreds med forholdene og særlig med afviklingen af hans udtræden af firmaet i Baku. Han forlangte en voldgiftssag, hvor den ældre bror, generallæge Frederik Biering og grosserer Erichsen – i overensstemmelse med aftalen fra 1906 – skulle være voldgiftsmænd. Trods ihærdige forsøg på at forlige de

to brødre udviklede der sig en ulykkelig strid mellem dem. De antog hver sin advokat og sagen gik sin gang uden at der dog nogensinde kom et endeligt resultat ud af den. I 1913 besøgte Adam igen Baku, uden at der kom nogen kontakt mellem brødrene, og et forsøg blandt derværende fælles venner på at bringe dem til forståelse førte heller ikke til noget.

I løbet af samme år søgte et fransk finanskonsortium under ledelse af Banque Dreyfus at opkøbe så mange andele som muligt i naftaselskaberne i Kaukasus. Dette førte til at "Savod E. F. Biering", som firmaet nu hed, i 1914 blev solgt og sammenlagt med et par andre firmaer, dog således at Erik Biering i en periode skulle virke som direktør for det nye selskab. Dette medførte naturligvis en samtidig udligning af det økonomiske mellemværende mellem de to brødre.

Adam, der alle sine dage havde levet et særdeles aktivt liv, havde åbenbare vanskeligheder ved at forlige sig med den mere tilbagelænede tilværelse som velstående rentier i København. Med et nudansk udtryk skulle man sandsynligvis betegne ham som frustreret. Hans betydelige succes i Kaukasus var baseret på hans tekniske og praktiske dygtighed samt hans store og utrættelige arbejdsevne. Han var den kompromisløse handlingsmand mere end forhandlingsmand. Netop derfor faldt det ham så svært at omstille sig til det nye liv, der tilmed var forbundet med tiltagende bekymringer for helbredet. Trangen til virksomhed fik ham til på ny at danne et boreentreprenørfirma i Balachany under ledelse af Ferdinand Seiz, som blev frigjort fra sin stilling i det gamle firma. Tidligt i 1914 besøgte han atter Baku, men under sit ophold blev han angrebet af sin gamle sygdom, malariaen. Efter et hospitalsophold blev han rask nok til at rejse til Danmark. Her varede det imidlertid ikke længe, inden sygdommen igen tog til.

Min far har fortalt mig, at både den ældre bror, Frederik, og han selv bestræbte sig for at tilvejebringe en udsoning mellem Adam og Erik. Adam afviste ikke tanken, men erklærede sig, sikkert med rette, for udmattet. Han døde i sithjem natten mellem den 3. og 4. maj 1914 og blev begravet på Garnisons Kirkegård.

-o-

Testamentet, der danner grundlaget for "Adam Biering og hustrus legat", er underskrevet i København den 21. maj 1912. Selve fundatsen er efter behandlingen af boet underskrevet af eksekutorerne, det vil sige hans enke Rosine Biering, broderen Frederik Biering og overretssagfører Chr. F. Brorson, 3. maj 1917, og kongeligt stadfæstet den 24. maj 1918.

Frederiksberg, december 1992.
Hans Biering